

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto Lauttasaarentie 8:a koske-
vasta asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, Lautta-
saari 31/31003/10**

HEL 2016-004948 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Lauttasaareen Lauttasaarentie 8:aan laadittavan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo on tutustunut suunnitelmaan ja sen liitteenä olevaan Siren Arkkitehdit Oy:n laatimaan ja 26.4.2016 päiväämään viitesuunnitelmaan. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Lauttasaareessa sijaitsevaa kerrostalon tonttia osoitteessa Lauttasaarentie 8 eli korttelin 31003 tonttia 10. Tontilla nykyisin sijaitsevan toimistorakennuksen paikalle suunnitellaan asuntokerrostaloa, joka alustavissa suunnitelmissa on esitetty kuusikerroksisena. Rakennuksen katutasokerrokseen suunnitellaan asuntojen yhteistiloja ja liiketiloja ja autopaikat on suunniteltu sijoitettavaksi tontille rakennettaviin maanalaisiin tiloihin.

Lauttasaarentie 8:ssa sijaitsee tällä hetkellä Oy Matkahuolto Ab:n toimitaloksi rakennettu toimistorakennus, jonka on suunnitellut Arkkitehtuuri-toimisto Ilmo Valjakka Ky vuonna 1983. Satulakattoisen rakennuksen julkisivut ovat pääosin punaista tiililaattaa, mutta pohjakerroksessa on käytetty harmaata keraamista laattaa. Pitkiä julkisivuja jäsentävät pohjakerroksessa suuret näyteikkunat ja ylemmissä kerroksissa erimittaiset ikkunauhat, joissa ikkunakarmit ja ikkunoiden väliset umpiosat ovat luonnonväristä alumiinia. Vaakasuuntaisten ikkunauhojen rinnalla julkisivuissa on käytetty myös muutamia pystysuuntaisia ikkuna-aiheita ja länsipäättyä on korostettu kulman yli kääntyvällä viiden kerroksen korkeisella kulmaikkunalla, jonka takana sijaitsee varapoistumisporras. Pääosin toimistotiloja käsittävän rakennuksen tilat sijoittuvat yhden porrashuoneen ja keskikäytävän varrelle. Naapurirakennus osoitteessa Lauttasaarentie 6 on arkkitehti Markus Visannin vuonna 1959 suunnittelema ja seuraavana vuonna valmistunut viisikerroksinen asuinkerrostalo, jonka pohjakerroksessa on liiketiloja.

Lauttasaarentie 8:ssa ja 6:ssa eli korttelin 31003 tonteilla 10 ja 11 on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava, joka on tullut voimaan 9.2.1951. Kyseisessä asemakaavassa korttelin Lauttasaarentien puo-

leiset tontit, lukuun ottamatta tontin 11 kaksikerroksiseksi määriteltyä pihan puoleista siipeä, ja pääosa korttelista muutenkin on määritelty enintään viisikerroksisten ja 17 metriä korkeiden rakennusten tonteiksi. Osa korttelin taloista on rakennettu jo ennen tämän ensimmäisen asemakaavan voimaan tuloa, mutta Lauttasaarentie 6 ja 8 on rakennettu ensimmäisen asemakaavan mukaisesti huolimatta yli kahdenkymmenen vuoden aikaerosta. Kyseisen asemakaavan mahdollistamana myös Lauttasaarentie 8:n paikalla sijainnut Elannon 1930-luvulla rakennettu liikerakennus purettiin aivan 1980-luvun alussa ja korvattiin nykyisellä Oy Matkahuolto Ab:n toimitalolla.

Helsingin kaupunginmuseon teettämässä Lauttasaaren rakennusinventoinnissa (Helsingin kaupunginmuseon tutkimuksia ja raportteja 2/2003) on Lauttasaarentie 6 arvotettu seuraavin kriteerein: "Rakennuksen arkkitehtuuri on harkittua ja viimeisteltyä. Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan tai tehdyt muutokset ovat onnistuneesti sopeutettu olemassaolevaan rakennukseen." Näillä perusteilla kaupunginmuseo tulee mahdollisen asemakaavamuutoksen yhteydessä esittämään kohteelle asemakaavallista suojelua. Lauttasaarentie 8:n osalla ei vastavaa arvotusta ole. Kaupunginmuseo ei näin ollen näe estettä tontin muuttamiselle asuinkäyttöön ja nykyisen rakennuksen korvaamiselle uudisrakennuksella. Viitesuunnitelmassa esitetty uudisrakennus ei korkeudeltaan huomattavasti poikkea olemassa olevasta rakennuksesta. Kaupunginmuseo pitääkin tätä vesikaton korkoa tärkeänä suunnittelun ja asemakaavan muutoksen lähtökohtana ja toteaa, ettei uudisrakennuksen sallittu korkeus saa ylittää esitettyä. Runkosyvyydeltään viitesuunnitelman mukainen asuinkerrostalo sen sijaan olisi olemassa olevaa ja naapurirakennusta selvästi syvämpi. Merkittävimpänä muutoksena nykytilanteeseen kaupunginmuseo pitää kuitenkin viitesuunnitelmassa esitettyä julkisivumateriaalia, vaaleaa rappausta ja ikkuna-aukosta. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan Lauttasaarentie 8:n nyt purettavaksi esitetty toimistorakennus ottaa niin materiaaleiltaan kuin jäsentelyltään huomioon arkkitehtuuriltaan laadukkaan ja hyvin säilyneen Lauttasaarentie 6:n asuinrakennuksen muodostaen sen kanssa korttelin punatiilisen rintaman Lauttasaarentielle päin. Suunnittelualue sijaitsee kaupunkikuvallisesti erittäin merkittävällä ja näkyvällä paikalla saavuttaessa saarelle Lauttasaaren siltaa ja myös tämä rooli kaupunkitilassa ja -näkyvässä tulee ottaa suunnittelussa huomioon.

Kaupunginmuseo toteaa, ettei näe periaatteellista estettä esillä olevalle Lauttasaarentie 8:n asemakaavan muutokselle ja uuden asuinkerrostalon rakentamiselle sen myötä. Kaupunginmuseo ei ryhdy vastustamaan paikalla sijaitsevan hieman yli kolmekymmentä vuotta vanhan kerrostalon purkamista, vaikka pitää näin lyhyttä elinkaarta rakennukselle valittavana. Kaupunginmuseo painottaa kuitenkin, että asemakaavamuut-

Kulttuuriympäristöyksikkö

6.6.2017

Yksikön päällikkö

toksen ja sen mahdollistaman uudisrakentamisen myötä olemassa olevaa kaupunkitilaa ei saa laadultaan kuitenkaan heikentää. Tästä syystä kaupunginmuseo esittää, että tulevassa asemakaavamuutoksessa uudelle asuinrakennukselle asetettaisiin korkeuden, julkisivujen jäsentelyn ja julkisivumateriaalin suhteen määräyksiä, joilla viitesuunnitelmaa paremmin otetaan huomioon Lauttasaarentie 6:ssa sijaitseva, kaupunginmuseon näkemyksen mukaan kulttuurihistoriallisesti arvokas ja suojeltava asuinrakennus. Sen lähiympäristössä tapahtuvien muutosten tulee siten ottaa olemassa oleva rakennus huomioon ja suunnittelun lähtökohdaksi niin, että uudesta kokonaisuudesta ja rakennusparista saadaan aikaan miellyttävä ja eheä huolimatta ajallisesta kerrostuneisuudesta.

Edellä mainituin huomautuksin kaupunginmuseo pitää Lauttasaarentie 8:n asemakaavan muutoksen eteenpäin viemistä mahdollisena.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Sari Saresto
vs. kulttuuriympäristöpäällikkö